

Fővárosi Ítéltábla
8.Pf.20.671/2021/5.

A Fővárosi Ítéltábla dr. Garas Ádám ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperes (felperes címe.) felperesnek – dr. Dudás Péter kamarai jogtanácsos (jogtanácsos címe.) által képviselt alperes (alperes címe.) alperes ellen – közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2021. június 29. napján kelt 5.P.23.621/2020/16. számú ítélete ellen az alperes 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Köteles a felperes az alperesnek 15 napon belül megfizetni 54.485 (Ötvennégyezer-négyszáznyolcvanöt) forint első- és másodfokú ügyvédi munkadíjból álló perköltséget.

Köteles a felperes a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni 58.120 (Ötvennyolcezer-százhusz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a cég1 Kft.-től 2014. november 11. napján megvásárolta a rendszám1 forgalmi rendszámú, alvázszám1 alvázszámú, motorszám1 motorszámú, Toyota Rav4 típusú, dízel üzemű, fekete színű gépjárművet. Ugyanezen a napon állított ki hatósági bizonyítványt az alperesi jogelőd a felperes kérelmére a gépkocsi előzetes eredetiségvizsgálatáról 0374869/01/2014. számon,

amelyben az alperesi jogelőd megállapította a jármű egyedi azonosító adatainak, vizsgált műszaki adatainak és járműokmányának valódiságát, továbbá rögzítette, hogy a gépkocsi 2014. november 11-én 13 óra 25 perc 08 másodperckor nem szerepelt a körözési nyilvántartásban. A felperes magáncélra használta a megvásárolt járművet, majd 2018. augusztus 4. napján az cég2 Kft.-nek adta el 1.476.500 forintért. A 2018. augusztus 18-i eredetiségvizsgálat alapján az alperes 0506530/01/2018. számú hatósági bizonyítványában megállapította, hogy a jármű egyedi azonosító adatai nem eredetiek, a jármű egyedi azonosító adatainak megváltozása külső, jogtalan beavatkozás következménye; a jármű 2018. augusztus 18-án 19 óra 04 perc 51 másodperckor nem szerepelt a körözési nyilvántartásban, azonban a jármű és az alvázszám-hordozóelem összetartozása nem bizonyított. Erre tekintettel az cég2 Kft. az adásvételi szerződéstől elállt, a felperes az átvett vételárat visszafizette.

[2] A megyei Rendőrkapitányság település2i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya előtt 13120/1213/2018.bü. számon indult, utóbb a bűncselekmény büntethetőségének elévülés folytán megszűnése miatt 2019. május 6-án megszüntetett eljárásban a nyomozó hatóság igazságügyi szakértőt rendelt ki, aki megállapította, hogy a vizsgált gépkocsi egy nagymértékben átalakított a alvázszám2 alvázszámú szürke (ezüst) színű, egy ismeretlen alvázszámú, fekete színű, 2007. évben gyártott, típusazonos gépkocsikhoz tartozó alkatrészekből összeépített gépkocsi, amelybe az alvázszám3 alvázszámú gépkocsi motorszám2 motorszámú motorját szerelték be. A alvázszám2 alvázszámú járműhöz tartozó (eredetileg szürke, ezüst színű) karosszériarészt fekete színűre átfestették, a további karosszériarész eredeti (fekete) színe megegyezik jelenlegi (fekete) színnel. A alvázszám2 alvázszámú gépkocsi gyártási éve 2005., az ismeretlen alvázszámú (fekete) gépkocsi gyártási éve nem állapítható meg. A szakvélemény alapján a gépkocsin elvégzett változtatás, átalakítás a rendelkezésre álló adatok alapján 2010. december 9. és 2011. január 20. közötti időszakra tehető.

[3] A felperes a gépkocsit végül 2019. december 7-én 750.000 forintért értékesítette.

[4] A felperes a keresetével kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén 726.500 forint tőke és ezen összeg után 2019. december 8. napjától a kifizetésig járó, a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerinti – azaz a késedelembe esés időpontjától kezdődően a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű - késedelmi kamat megfizetésére, kérte az alperes perköltségben történő marasztalását is. Keresetét a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:548. § (1) és (2) bekezdésére, 6:519. §-ára, 6:148. § (1)-(3) bekezdésére, a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 86/2019. (IV. 23.) Kormányrendelet 32. §-ának a), b), c) és d) pontjára, a 2014. november 11-én hatályban volt, az előzetes eredetiségvizsgálati eljárás részletes szabályairól szóló 301/2009. (XII. 22.) Kormányrendelet 2. § (1) és (2) bekezdésére, a közúti közlekedési igazgatási feladatokról a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Kormányrendelet 2014. november 11-én hatályos 52. § (1), (2), (3), (4), (5) és (6) bekezdésére, továbbá a 378/2016. (XII. 2.) Kormányrendelet 8. § (1) és (6) bekezdésére, illetve a Ptk. 6:48 § (1) bekezdésére alapította.

[5] Hivatkozása szerint 2014. november 14-én az adásvételi szerződés megkötésének napján került kiadásra az alperesi jogelőd Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (a továbbiakban KEKKH) által készített 0374869/05/2014. számú hatósági bizonyítvány, melyre tekintettel megvásárolta a gépkocsit. Mivel az utóbbi, 2018. augusztus 18-i eredetiségvizsgálat eredményeképpen bebizonyosodott, hogy az egyedi azonosítók adatai nem eredetiek, azok megváltozása külső jogtalan beavatkozás eredménye, a jármű értéke jelentősen csökkent azáltal, hogy bebizonyosodott: az autó két gépkocsiból lett összeszerelve és a járműre hatósági alvázszámot kellett igényelni. Miután az alperes a hatósági alvázszámot többszöri próbálkozás ellenére nem engedélyezte, úgy vélte, hogy a gépjármű nem lehet alkalmas közúti forgalomra. Károkozó magatartásként azt jelölte meg, hogy a korábbi hatósági bizonyítványt kiállító hatóság az eredetiségvizsgálat során - azért, mert nem tanúsítottak kellő körültekintést - nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható: elmulasztotta annak megállapítását, hogy az egyedi azonosítók nem eredetiek. A vizsgálatot az alperes közreműködő igénybevételeével végezte el, ám a felperes álláspontja szerint a KEKKH magatartása jogellenes volt, valótlan tartalmú határozatával neki kárt okozott és a közreműködő magatartásáért úgy felel, mintha maga járt volna el. E vonatkozásban hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 25.Pf.21.683/2014/11. számú ítéletére, valamint a Kúria Pfv.III.21.105/2018/5. számú határozatára, a BH2018. 15. sz., valamint a Pfv.III.21.273/2016/7. számú kúriai ítéletre. Előadása szerint büntetőeljárást lezáró határozat kézbesítéséig nem volt tudomása a jármű hibájáról, ekkor azonban már közel 5 évvel a hatósági bizonyítvány kiállítását követően fellebbezési joga már nem volt és a 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 112. § (2) bekezdés c) pontja alapján a határozat jogerőre emelkedésétől már hat hónap eltelt, így újrafelvételi eljárás sem indíthatott. Káránakösszecsapódását azzal indokolta, hogy a 2018. augusztus 4. napján kelt szerződéssel 1.476.500 forintért tudta eladni az autót, azonban 2019. december 7. napján, a második eredetiségvizsgálatot követően már csak 750.000 forintért sikerült értékesíteni az autót, így a két vételár különbségét, 726.500 forintot jelölte meg a kár összegeként.

[6] Az alperes az elsőfokú bíróság által kibocsátott bírósági meghagyással szemben ellentmondással élt és egyúttal érdemi ellenkérelmét is előterjesztette, melyben a kereset elutasítását kérte és a felperes perköltségben való marasztalását. Jogi képviselője ügyvédi munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján mérlegeléssel áfamentesen kérte megállapítani.

[7] Az alperes nem vitatta a felperesi kár bekövetkeztét, összecsapódását, a kamatfizetés kezdő időpontját, annak mértékét, perköltségigényét sem, s azt sem, hogy a felperest ért kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható. Az elsőfokú ítélet indokolása ezen alperesi nyilatkozatok mellett rögzítette, hogy a kereset jogalapját az alperes vitatta. Hivatkozott a 301/2009. (XII. 22.) Kormányrendelet 2. § (1) és (2) bekezdésére, 4. § (1) bekezdésére, 7. § (1) bekezdésére, 3. § (1) és (2) bekezdésére, az 1999. évi LXXXIV. törvény (Kknyt.) 33/A. § (1) és (2) bekezdésére, továbbá a 2004. évi LXC. törvény (Ket.) 38/C. §-ára és állította, hogy a nyilvántartásba felvitt adatok helyességéért és az annak alapján kiállított hatósági bizonyítvány adattartalmáért, valamint a járművek előzetes eredetiségvizsgálata során az esetleges téves adat-megállapításért, valamint az ezzel okozott kárért őt nem terheli felelősség. Sem ellenőrzési, sem felügyeleti feladata nem volt, a teljes hatósági eljárás a

közreműködő tevékenységén alapul és kizárólag a közreműködő megállapításai alapján kerül a hatósági bizonyítvány kiállításra. A közreműködők által használt informatikai rendszer az általuk felvitt adatok alapján, az alperes közrehatása nélkül automatikusan generálja a vizsgálat eredményét tartalmazó hatósági bizonyítványt. Szakértői jellegű megállapításokat tehát nem az alperesnek, hanem a vizsgálatot végző közreműködőnek kellett tennie, azokat az alperes elfogadni köteles, azok tekintetében további eljárási cselekményeket nem végezhetett, így a felperes megalapozatlanul állítja, hogy az alperes a nem megfelelő gondossággal járt el a hatósági bizonyítvány kiadása során.

[8] A felperesi kár és az eredetvizsgálat eredménye közötti okozati összefüggést is vitatta arra hivatkozással, hogy azonos napon történt az adásvételi szerződés megkötése és az eredetiségvizsgálat is, így nem vezethetett a gépjármű vizsgálata annak megvásárlásához.

[9] Állította továbbá, hogy a 301/2009. (XII. 22.) Kormányrendelet 2010. január 1-jével hatályba lépett 6. § (1) bekezdés c) pontja az önálló felelősségbiztosítással rendelkező közreműködő szervezet önálló kártérítési felelősségét alapozza meg. Hangsúlyozta, hogy a közreműködő megválasztásáért, az engedélyezési eljárás lefolytatásáért, a közreműködővel kötött hatósági szerződésben - amely a működési engedéllyel azonos - foglaltak teljesítésének ellenőrzéséért a Közlekedési Hatóság felelős. Nem az alperes, s nem is annak jogelődje, a KEKKH kötötte a hatósági szerződést az eredetiségvizsgálóval, hanem a Közlekedési Hatóság, mely az alperesi jogerőtől elkülönülő szervezet volt, így nem lehet a közreműködő szervezet hibáit az alperes terhére értékelni.

[10] A BDT2013.2947. számú eseti döntés alapján arra hivatkozott, hogy míg a jogosult a szerződéses kötelezettel szemben nem kártérítési, hanem más jellegű kötelmi igényeket érvényesíthet, addig esedékes kár hiányában alaptalan a szerződésen kívüli kártérítési igény, így álláspontja szerint a felperesnek elsődlegesen a gépjármű eladójával szemben kellett volna fellépnie szavatossági igénnyel, s amíg azt nem érvényesíti, úgy a szerződésen kívüli károkozásért nem perelheti az alperest. A szavatossági jogok érvényesítését megelőzően tehát a kereset időelőtti.

[11] Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak találta és kötelezte az alperest, hogy a felperesnek fizessen meg 726.500 forintot és ezen összeg után 2019. december 8. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, valamint 98.077 forint perköltséget. A bírósági meghagyás elleni ellentmondás kapcsán meg nem fizetett 21.795 forint összegű illetékről akként rendelkezett, hogy azt a Magyar Állam viseli.

[12] Ítéletét a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:548. § (1) bekezdésére, 6:518. §-ára, 6:519. §-ára, a 6:522. § (1)-(2) bekezdésére, a 6:524. § (1) bekezdésére, 6:527. § (1) bekezdésére, 6:532. §-ára, 6:548. § (1)-(2) bekezdésére, 6:48. § (1) és (3) bekezdésére, valamint a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény 2. § 10.

pontjára, 3. §-ára, 4. § (1) bekezdés e) pontjára, 6. § b) pontjára, 7. § f) pontjára, 9/B. § (1) bekezdésének a)-h) pontjaira, 9/B. § (2) bekezdésére, (3) bekezdésére, (4) bekezdésére, 33/A. § (1) és (2) bekezdésére, továbbá a 301/2009. (XII. 22.) Kormányrendelet 1. § b) pontjára, 2. § (1) és (2) bekezdésére, illetve a 326/2011. (XII. 28.) Kormányrendelet 52. § (1) bekezdés d) pontjára, valamint a Ket. 38/C. § (1) bekezdésére, 83. § (1) és (4) bekezdésére alapította.

[13] Rögzítette, hogy nem volt vitatott, hogy a felperest kár érte, hiszen a második eredetiségvizsgálat elvégzését követően csak csökkentett áron tudta gépkocsit értékesíteni és az alperes nem vitatta a kárösszagszerűségét, a kár bekövetkeztének időpontját, a kamatfizetés kezdő időpontját és annak mértékét, továbbá azt sem, hogy az rendes jogorvoslással nem volt elhárítható. Ugyancsak nem vitatta, hogy az alperes a hatósági bizonyítványt kiállító KEKKH jogutódja, illetve közreműködőt vett igénybe a jogszabályi kötelezettsége teljesítéséhez.

[14] A Ptk. 6:524. § (1) bekezdésére és 6:519. §-ára hivatkozással kifejtette, hogy nem terhelte a felperest azon kötelezettség, hogy elsősorban a gépkocsi eladójával szemben indítson pert. Értékelése szerint a felperest ért kár bekövetkeztében közrehatott az alperes, mint a hatósági bizonyítvány kiállítója és az eredetiségvizsgálatot végző alperesi közreműködő is, aki a téves megállapításokat tette és annak alapján került sor a hatósági bizonyítvány kiállítására. Azonban nincs jogszabályi rendelkezés, mely előírná, hogy a szerződésen kívüli kár jogcímén csak akkor lehet perelni az alperest, ha már előtte a károsult a szerződéses károkozóval szemben érvényesítette igényét. A BH2018. 15. számú határozat nyomán kiemelte, hogy nem lehet rászorítani a felperest arra, hogy előzetes perindítást követően érvényesítése csak igényét az alperessel szemben, arra is figyelemmel, hogy sok esetben a gazdasági társaság a perindítás idejére vagy annak befejezésére már felszámolás alatt áll, a cégnyilvántartásból törlik, így a kártérítési összeg sem végrehajtható.

[15] Tekintettel arra, hogy az eredetiségvizsgálat elvégzése a gépjármű tulajdonjogának átruházásakor kötelező, megállapította, hogy az eredetiségvizsgálat eredményére tekintettel vásárolta meg a felperes a gépkocsit.

[16] Megállapítása szerint az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy nem felel közreműködője magatartásáért, hiszen az eredetiségvizsgálat az alperesi jogelőd jogszabályi kötelezettsége volt, és az alperes felelősségét nem befolyásolja, azaz kimentésül sem szolgálhat, hogy a közreműködő elektronikus úton küldte el megállapításait a nyilvántartásba, és ez alapján a hatósági bizonyítványt az alperes, illetve jogelődje automatikusan állította ki. Mivel a hatósági bizonyítvány tartalmát az ellenkező bizonyításáig mindenki köteles elfogadni, az a benne foglaltakat közhitelesen tanúsítja és a vizsgálatért az alperes díjat kér, így elvárható tőle, hogy a valótlan tartalmú hatósági bizonyítvány miatt bekövetkezett károkért feleljen. Mindezek alapján az alperes közreműködője magatartásának jogellenessége okán bekövetkezett károkért a Ptk. 6:519. § és 6:148. §-a szerint felel, s mentesülése a Fővárosi Ítéltábla Pf.21.683/2014/11. számú ítéletében foglaltakra is tekintettel kizárt.

[17] Az elsőfokú bíróság nem értett egyet azon alperesi hivatkozással sem, miszerint a gépkocsi azonosító jeleinek megváltoztatása olyan magas színvonalú munka eredményeképpen történt, hogy annak észrevétele a közreműködőtől nem volt elvárható. Kifejtette, hogy az utóbbi, 2018. augusztus 18-i eredetiségvizsgálat azonos művelet elvégzése mellett helyes eredményre vezetett, így ugyanezen helytálló megállapításokat az első eredetiségvizsgálat során is meg lehetett volna tenni, s ezt a megyei Rendőr-főkapitányság által kirendelt szakértő szakvéleménye is alátámasztotta, mivel a szakértő szemmel látható eltéréseket rögzített, melyeket az első eredetiségvizsgálat során már észlelni kellett volna. Így a Ptk. 6:148. § (3) szerint az alperes a közreműködővel szemben annak szerződésszegése miatt mindaddig érvényesítheti jogait, míg a jogosulttal szemben helytállni tartozik.

[18] A perköltségről akként rendelkezett, hogy a pervesztes alperes viseli a fizetési meghagyásos eljárás 21.795 forint és az elsőfokú eljárás felperes által előlegezett 21.795 forint illetékéből, valamint a felperesi jogi képviselő fizetési meghagyásos és elsőfokú peres eljárásra kiterjedően az IM rendelet 3. §-a alapján érvényesített 54.487 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. Az alperes személyes illetékmentessége folytán a bírósági meghagyás elleni ellentmondás meg nem fizetett illetékéről úgy rendelkezett, hogy azt 21.795 forint összegben a Magyar Állam viseli.

[19] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. A kár bekövetkeztét és fennállását, a jogalapot, az okozati összefüggést, a perköltséget, az előadott jogi érvelésre is kiterjedően vitatta. Továbbra is hivatkozott az előzetes eredetiségvizsgálat részletes szabályairól szóló 301/2009. (XII. 22.) Kormányrendelet 2. § (1) bekezdésére, 2. § (2) bekezdésére, 4. § 1.7., 1.3. § (1)-(2) bekezdéseire, és 6. § (1) bekezdés c) pontjára, valamint az 1999. évi LXXXIV. törvény (Kknyt.) 33/A. § (1)-(2) bekezdésére, továbbá megismételte hivatkozását az új Ptk. 6:519. §-ára és 6:548. § (1) bekezdésére, továbbá a Ket. 38/C. §-ára.

[20] Állította, hogy nem terheli felelősség az esetleges téves adatmegállapításért. Az előzetes eredetiségvizsgálati folyamata során ugyanis az alperesnek sem ellenőrzési, sem eseti felügyeleti feladata nem volt, a teljes hatósági eljárás annak megindításától a hatósági bizonyítvány kiadásáig közreműködő tevékenységén alapul, akinek megállapításai alapján kerül a hatósági bizonyítvány kiállításra. A közreműködő kizárólagos tevékenysége a jármű egyedi azonosító adatainak vizsgálata és a járműokmányokkal való összevetése és azok valódiságának megállapítása. Az eredetiségvizsgálatra alkalmazott informatikai rendszer a közreműködő által felvitt adatok alapján az alperes közrehatása nélkül automatikusan generálja a hatósági bizonyítványt. Nem az alperesnek, hanem a közreműködőnek kell tehát szakértői megállapításokat tennie, azokat az alperes elfogadni köteles, semmilyen más eljárási cselekményt nem végezhet. Mindezek alapján nem megalapozott az a felperesi álláspont, hogy az alperes nem megfelelő gondossággal járt el a hatósági bizonyítvány kiadása során.

[21] Az eredetiségvizsgálat és az adásvételi szerződés azonos időpontja alapján továbbra is hivatkozott arra, hogy a felperes nem a hatósági bizonyítvány tartalmában bízva

vásárolta meg a gépkocsit. Megismételte, hogy a hivatkozott Kormányrendelet 6. § (1) bekezdés c) pontja alapján a kötelező felelősségbiztosítás mellett a közreműködő szervezetnek önálló kártérítési felelőssége van. Tévesnek tartotta a felperes által hivatkozott eseti döntést, az érvelése szerint nem az alperesre a vonatkozik, hanem az eredetiségvizsgálatot végző szervezetre. Abból a szempontból helytállónak tartotta a döntésre való hivatkozást, hogy a felperes kártérítési igényét a közreműködő szervezet mellett a gépkocsi eladójával szemben egyetemlegesen tudja érvényesíteni, azonban azzal továbbra sem értett egyet, hogy az alperes kötött hatósági szerződést a közreműködővel, s ezért tevékenységét az alperes tevékenységének kellene tekinteni. A közreműködő megválasztásáért, az engedélyezési eljárás lefolytatásáért, a hatósági szerződés megkötéséért, amely lényegében a közreműködő működési engedélye, a közlekedési hatóság felel, mint engedélyező hatóság, tehát nem az alperes, illetve annak jogelődje.

[22] A BDT2013. 2947 bírósági döntésre hivatkozva megismételte, hogy míg a jogosultnak a szerződéses partnerével szemben nincs érvényesíthető kárigénye, nem állhat fenn ilyen igénye a szerződésen kívüli károkozóval szemben sem. A felperes az eladóval szemben szavatossági igényt nem érvényesített az ötéves elévülési határidőn belül, a felperesnek tehát nem keletkezett kára, mert az eladóval megkötött adásvételi szerződésben foglaltakat érvényesnek tekinti. Amennyiben elfogadná a felperes azon állítását, hogy kára 2014. november 11-én a gépjármű megvásárlásával keletkezett, a hatósági bizonyítványt nem lehet releváns oknak tekinteni a kár vonatkozásában, hiszen nem az abban foglaltakban bízva vásárolta meg a gépkocsit. Kérte perköltsége megállapítását.

[23] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Idézte az elsőfokú eljárás utolsó, 2021. június 29. napján tartott tárgyalásának 16. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvében rögzített alperesi nyilatkozatot, miszerint nem vitatta „a felperesi kár bekövetkeztét, annak összecszerűségét, a kamatfizetés kezdő időpontját, a kamat mértékét és a felperesi költségigényt sem”. Idézte, hogy az alperes elsősorban azért kérte a kereset elutasítását, mert álláspontja szerint a felperesnek a szerződéses eladóval szemben kellett volna elévülési időn belül kártérítési pert indítania és amíg ezt nem tette meg, addig nincs lehetőség a szerződésen kívüli kár címén az alperes perlésére. Emellett az alperes fenntartotta, hogy az eredetiségvizsgálatot végző közreműködő úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, nem volt lehetősége észrevenni az autón végzett átalakításokat, hiszen roncsolással járó vizsgálatot nem végezhet. Az alperes azzal is védekezett, hogy a közreműködő magatartásáért az alperes nem felel, továbbá vitatta az okozati összefüggést is, mivel azt állította, hogy nem az eredetiségvizsgálat eredményére tekintettel vásárolta meg a perbeli autót a felperes. Mindezek alapján a vitatás hiányára vonatkozó elsőfokú bírói megállapításokkal egyetértett és rámutatott, hogy a Pp. 373. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakat az alperes fellebbezésében figyelmen kívül hagyta, ugyanis az ellenkérelem megváltoztatására a Pp. 373. § (3) bekezdésében foglaltaktól eltekintve nincs lehetőség. Ugyancsak nem megengedett új tényállításként azonosította azt az alperesi hivatkozást, hogy nem az alperes, illetve jogelődje, hanem a közlekedési hatóság választja ki a közreműködőt, mivel a közlekedési hatóság adott ki részére működési engedélyt. Ezzel kapcsolatosan kifejtette, hogy nem kapcsolódik a közreműködő működési engedélyének megszerzése ahhoz a releváns tényhez, hogy a perbeli eljárás lefolytatása során az alperes közreműködőt vett igénybe, aki elvégezte a szakértői vizsgálatot és annak alapján az alperes kiállította a hatósági bizonyítványt. Mindezek alapján a közreműködő működésének engedélyeztetésére vonatkozó

hivatkozást a Pp. 373. § (2) bekezdése alapján kérte figyelmen kívül hagyni, s az ellenkérelem-változtatást az (1) bekezdés szerint elutasítani.

[24] Hivatkozott továbbá arra is, hogy a hatósági bizonyítvány az Ákr. 94. § (2) bekezdése szerinti határozat és a felperes érvelése nyomán bármely közigazgatási hatóság gyakorlatilag bármit beleírhatna bármely határozatába, hiszen annak valóságtartalmáért úgysem felel. Ezzel szemben a Ptk. 6:548. § (1) bekezdése szerinti közigazgatási jogkörben okozott kártérítés tényállása mellett a valótlan tartalmú határozat folytán bekövetkezett károkért felel az alperes, azaz az azt kiállító szerv, mint a közhatalmat gyakorló jogi személy (6:548. § (2) bekezdés). Ugyancsak alkalmazandók a Ptk. 6:148. §-a szerinti a közreműködőért való felelősség szabályait, tehát az igénybe vett személy magatartásáért az alperes úgy felel, mintha maga járt volna el, így a felelősség szempontjából közömbös, hogy a hatósági bizonyítvány kiállításához, mint kötelezettség teljesítéséhez alperes igénybe vett-e közreműködőt, a felelősséget áthárítani nem tudja. Előadta továbbá, hogy amellet, hogy a tanúsító szervezet köteles felelősségbiztosítással rendelkezni, nem mentesül az alperes a közreműködője vagy saját maga által okozott károk megtérítése alól.

[25] Kiemelte, hogy a felperes személyes meghallgatása alátámasztja, hogy amennyiben a 2014. évi vizsgálat helyes eredményre vezetett volna, a gépkocsit nem vásárolta volna meg, egyrészt mivel azzal a forgalomban nem tudott volna közlekedni, azt nem tudta volna saját nevére átíratni sem, és az értéktelenné vált volna; továbbá a nyomozó hatóság azt lefoglalta volna, mint ahogy azt 2018-ban meg is tette. Az alperes tehát helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy az adásvételi szerződés és az eredetiségvizsgálat azonos kelte arra utalna, hogy az eredetiségvizsgálat eredményétől független volt a gépkocsi vásárlása.

[26] Az egyetemleges felelősség kapcsán továbbra is hivatkozott az irányadó kúriai döntésekre, a BH2018. 15. és a Pfv.V.22.095/2016. sz. határozatokban kifejtett álláspontra, kiemelve, hogy jogában állt kizárólag az alperes ellen megindítani a peres eljárást, az alperesi felelősséget nem előzi meg a járművet értékesítő kereskedés szerződésen alapuló felelőssége.

[27] Perköltségigényét az IM rendelet 3. § (5) bekezdésére hivatkozással 21.795 forintban jelölte meg a másodfokú eljárásra vonatkozóan.

[28] Fellebbezés nem támadta az elsőfokú ítéletet abban a részben, amellyel megállapította, hogy a bírósági meghagyás elleni ellentmondás meg nem fizetett 21.795 forint illetékét a Magyar Állam viseli, ezért azt a másodfokú bíróság nem érintette.

[29] A fellebbezés alapos.

[30] A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 373. § (1)-(2) bekezdései alapján előrebozsátja, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban valóban megtette a fellebbezési ellenkérelemben a 16. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyvből idézett nyilatkozatokat, tehát a kár bekövetkeztét, az összecszerúséget, a kamat mértékét és a perköltségigényt nem vitatta, így a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján helyesen mellőzte az elsőfokú bíróság a bizonyítást. Nem merült fel vita az alperesi oldalon bekövetkezett jogutódlás kérdésében sem. Az alperesi védekezés a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítettek szerint valóban négy jogkérdést érintett: elsőként a felperes szerződészségesen alapuló jogérvényesítésének elsődlegettségéből fakadó időelőttiséget, másodikként a közreműködői felróhatóság hiányát, harmadikként az alperes jogállítást tett arra vonatkozóan, hogy az alperes a közreműködő magatartásáért nem felel, továbbá – negyedikként – azt állította, hogy az okozati összefüggés azért hiányzik, mert a felperes nem az eredetiségvizsgálat eredményére tekintettel vásárolta meg a gépkocsit.

[31] A másodfokú bíróság rámutat, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban a kár bekövetkeztét és fennálltát nem vitatta, ilyen tartalommal ellenkérelem-változtatásnak a Pp. 373. § (3) bekezdése szerint nincs helye. A jogalap utóbbi vitatása nyilvánvalóan nem megengedett, hiszen abba beletartozik a kártérítés összes tényálláseleme, az összecszerúséget kivéve. Az alperes az elsőfokú eljárásban – helyes értelmezés mellett – a jogellenességet és okozati összefüggést vitatta, továbbá a felróhatóság hiányára hivatkozott kimentésül, ezen nyilatkozatait fellebbezésében is fenntartotta. Ennek ismeretében téves az elsőfokú bíróság azon – általános – megállapítása, hogy az alperes a jogalapot vitatta, hiszen ez alól a nevezett tényálláselemek kivételt képeznek. A kereset elbírálása a Pp. 342. § (1) bekezdésében megszabott kereteken belül történt meg.

[32] Az alperes írásbeli ellenkérelmében (4. sorszám) idézte a 301/2009. (XII. 22.) Kormányrendelet 2. § (1)-(2), 3. § (1)-(2) bekezdéseit, 4. § (1) bekezdését, 6. § (1) bekezdés c) pontját és 7. § (1) bekezdését, továbbá az 1999. évi LXXXIV. törvény (Kknyt.) 33/A. § (1)-(2) bekezdéseit, tehát hivatkozott arra, hogy a közlekedési hatóság – nem az alperes – által engedélyezett szervezet az eredetiségvizsgálat során eljáró közreműködő, s a közreműködő az engedélyező hatósággal áll szerződéses jogviszonyban, így e vonatkozásban előadását új tényállításnak sem lehet tekinteni (Pp. 373. § (2) bekezdés).

[33] Mindezek tükrében vizsgálva a 2014. november 11-i eredetvizsgálatot és a szerződéskötést, az azonos napon kelt határozatokból helytállóan vonta le az alperes azon következtetését, hogy a felperes nem az eredetiségvizsgálat eredményében bízva vásárolta meg a gépkocsit. A jármű ugyanis 12:00 órakor került a felperes birtokába, a hatósági bizonyítvány pedig azt tartalmazza, hogy a jármű 13:25:08-kor nem szerepelt a körözési nyilvántartásban, tehát a szerződés teljesítését követően került sor a vizsgálat elvégzésére. Ezt támasztja alá, hogy a hatósági bizonyítványban kérelmezőként a felperes szerepel, azaz a felperes birtokbalépése után maga vitte el a vizsgálóállomásra a gépkocsit, azaz a felperes választotta meg az eredetiségvizsgálat elvégző közreműködőt. Életszerű, hogy a gépjármű adásvételi szerződések a jogszabályi kötelezettség okán is együtt járnak az eredetiségvizsgálat elvégzésével, azonban a szerződések létrejötte, érvényessége, hatálya, teljesítése, megszűnése

egymástól elválnak, s a felek szerződési szabadságuk révén eldönthetik, hogy az eredetiségvizsgálat eredményéhez kötik-e a szerződés hatályát, a birtokbaadást, a vételár megfizetését, vagy utóbb szavatosságiigényt érvényesítenek-e. A felperes tehát nem hivatkozhat alappal arra, hogy a szerződést az eredetiségvizsgálat eredményére tekintettel kötötte meg, erre vonatkozóan a szerződés kikötést nem tartalmaz; legfeljebb arra hivatkozhatott volna, hogy a hatósági bizonyítvány ismeretében nem állt el a szerződéstől (Ptk. 6:140. § (1) bekezdés). A felperes azonban nem ilyen tartalommal tette meg az elsőfokú eljárásban nyilatkozatát, így a szerződés megkötésére vonatkozó érvelése vehető csak figyelembe, mely a kifejtettek szerint téves, s az okozati összefüggés hiányának megállapításához vezet.

[34] A Fővárosi Ítéltábla a Ptk. 6:458. §-ához fűzött Kommentár nyomán hangsúlyozza, hogy a közhatalom gyakorlása során az egyedi ügyben hozott döntések jogalkalmazási vagy jogértelmezési tévedései csak akkor járnak kártérítési felelősséggel, ha azok kirívóan súlyosak. A mérlegelési jogkör gyakorlásával vagy hibás jogértelmezéssel okozott kár megtérítésének csak kivételesen, kirívóan okszerűtlen, illetve kirívóan súlyos esetben lehet helye. Jelen perben az alperes részéről nemhogy kirívó, de téves jogértelmezés vagy -alkalmazás sem merül fel, az alperes sem vitatta, hogy az eredetiségvizsgáló által a KERT-rendszerben rögzített adatok alapján generált határozattal kapcsolatosan semmilyen jogköre nincs, az automatikusan kerül kiállításra. Lényeges továbbá, hogy kártérítési kötelezettség csak jogellenes károkozáshoz kapcsolódik. A jogellenesség nem jogszabálysértést jelent, jogellenes minden olyan magatartás, ami károsodáshoz vezet, kivéve, ha a károkozó magatartás jogellenességét kizáró ok áll fenn (Ptk. 6:520. §). A jogellenesség magából a kár okozásából következik, mert sérül a károkozás általános tilalmának az elve (BDT2005. 1261.), ezért a jogellenesség nem szorul külön bizonyításra (BDT2003. 833.).

[35] Az alperesi kárfelelősséget csak a közhatalom gyakorlásának vagy annak elmulasztásának megfelleltethető magatartások alapozzák meg, az alperes kétséget kizáróan közhatalmat gyakorol a hatósági bizonyítvány kiadásával, mint határozathozattal. Az alperesi kárfelelősséget a felperes nem az alperessel kötött valamely szerződésre, hanem közigazgatási jogi jogviszonyra, a Ptk. 6:548. §-ára alapította, amely a deliktuális kárfelelősség speciális alakzata. Szerződéses jogviszony hiányában a Ptk. 6:145. §-ának „non cumul” szabályából a contrario azonban az következik, hogy a szerződésszegésért való felelősség szabályait nem lehet alkalmazni a deliktuális kárfelelősség elbírálása során. A Ptk. felperes által felhívott 6:148. §-a a szerződő fél közreműködőjére vonatkozik, ám mivel a felperes az alperessel nem szerződött, a 301/2009. (XII. 22.) Kormányrendelet 1. § b) pontja szerint közreműködőként definiált tanúsító szervezet a kontraktuális felelősség felhívott alakzata szerint nem „teremti meg” az alperesi felelősséget. Tény, hogy a tanúsító szervezetet, mint a Kormányrendelet 2. § (1) bekezdése szerinti közreműködő útján végzi a hivatal az eredetiségvizsgálatot, a Ket. 38/C. § (1) bekezdés szerint eljáró tanúsító szervezet téves megállapításai, adatrögzítése polgári jogi szerződéses jogviszony hiányában nem alapozzák meg az alperes felelősségét.

[36] A perbeli esetben a közreműködőt nem az alperes választotta ki, hanem a felperes, az alperessel hatósági szerződést a vizsgálóállomás üzemeltetője nem kötött (csak a közlekedési hatósággal), az alperes pedig a neki szolgáltatott adatok alapján az adott

tartalommal köteles volt a bizonyítványt kiállítani (Ket. 38/C. § (1) bekezdés), ezért az alperes a közhatalom gyakorlása során nemcsak a társadalmi elvárhatóság, hanem a jogszabályi kötelezettségek mércéjével mérve is az elvárhatóságnak megfelelően járt el, a Ptk. 6:519. §-a szerint magatartása nem volt felróható. Perbenállása hiányában a Fővárosi Ítéltábla mellőzi abban a kérdésben való állásfoglalását is, hogy a vizsgálot a jogszabályban rögzített kötelezettségei mellett terheli-e mulasztás az eltérések észlelésében.

[37] A fellebbezés nyomán az ítéltábla rámutat arra, hogy a Ptk. 6:145. §-ában írt szabály csak az azonos károkozóval szembeni kártérítési felelősségi alakzat választhatóságát zárja ki. Téves ezen rendelkezésnek az akként történő értelmezése, hogy a kontraktuális alapon felelősségre vonható személyekkel szembeni igényérvényesítés „kötelezően megelőzi” a szerződésen kívüli károkozók perlését, ilyen törvényi feltétel a Ptk-ban nincs. Ugyancsak nincs olyan Ptk-beli szabály sem, hogy az előbbi perindítás előfeltétele a deliktuális alapú igényérvényesítésnek, így sem az időelőttiség, sem valamely mögöttes felelősség nem merülhet fel. Az ügy uraként a felperes határozhat úgy, hogy a vele szerződött személlyel vagy szervezettel szemben a szerződésszegésből fakadó igényeit érvényesíti, s ettől függetlenül, akár azzal párhuzamosan indíthat pert mindazokkal szemben, akiknek deliktuális felelősségét állítja, s ugyancsak a felperes döntheti el, hogy hivatkozik-e többek közös károkozására.

[38] E tekintetben a BDT2013. 2947. számon közzétett ítélet irreleváns, hiszen a régi Ptk. szabályain alapuló keresetet bíralt el. Emellett az egyetemleges kártérítési felelősség közös károkozás esetében merülhet fel – amennyiben annak alkalmazását a bíróság nem mellőzi –, a kötelezettségek közös szabályai között a Ptk. 6:29. §-a az alperes által előadott igényérvényesítési kötelezettséget, sorrendiséget nem írja elő. Téves tehát a fellebbezési ellenkérelemben kifejtett azon felperesi álláspont, miszerint a felperes szempontjából közömbös, hogy az alperes igénybe vett-e közreműködőt, hiszen mindenképpen felel a hatósági bizonyítvány tartalmáért. Épp ellenkezőleg, amennyiben a közreműködő eljárása mellett, kötelezettsége szerint kiadta a bizonyítványt, a perbeli esetben az alperes felelőssége nem állapítható meg. A tanúsító szervezet a hivatkozott Kormányrendelet 6. § c) pontja szerint valóban köteles felelősségbiztosítási szerződést kötni, azonban önmagában ebből nem vonható le következtetés a felelőssége elsődlegességére vonatkozóan, ismét csak a felperes, mint az ügy ura dönti el, kivel szemben, milyen jogát érvényesítve indít pert.

[39] A Fővárosi Ítéltábla a felperes által hivatkozott Pf.21.683/2014/11. sz. ítéletben foglaltakkal kapcsolatos álláspontja az, hogy jelen per alperesének a közreműködő kiválasztására, ellenőrzésére semmilyen ráhatása nincs, ezzel szemben a hivatkozott per alperese utalt arra, hogy a vizsgálóállomás a közreműködőjeként járt el, s felette folyamatos, szűrőpróbaszerű ellenőrzést tartott. A hivatkozott ítélet a 20/2005. (IV. 12.) BM rendeletet hívja fel, az azonban 2010. január 1. napjától hatálytalan.

[40] A Pf.21.105/2018/5. sz. kúriai ítélet kapcsán az ítéltábla kiemeli, hogy annak alapjául a régi Ptk. rendelkezései szolgáltak, továbbá a Kúria azt állapította meg – szemben jelen ügy tényállásával –, hogy a per felperese kifejezetten a hatósági bizonyítvány adatai

ismeretében kötötte meg az adásvételi szerződést, így az adatok valótlanúsága is releváns oka a felperest ért kárnak. A Kúria Pfv.V.22.095/2016. sz. ügyben hozott határozata (BH2018.15.) hasonlóképpen a régi Ptk. rendelkezésein alapul, s a Kúria által megállapított tényállás szerint a szerződéskötéssel felmerült költségek között szerepel az előzetes eredetvizsgálat díja, továbbá az indokolásban a Kúria a felperesi kárral való okozati összefüggés megállapítása során kiemelt szerepet tulajdonított az adásvételi szerződés megkötésének és az azzal összefüggésben végzett – valótlan eredményre vezető – eredetiségvizsgálatnak, szemben a jelen perbeli tényállással és jogi indokolással. Az ítélet jelen ügy vonatkozásában releváns iránymutatása az eladó, az eredetiségvizsgáló és a hatósági bizonyítvány együttes perlési lehetőségét részletező jogi okfejtés. Emellett lényeges kiemelni, hogy a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította azzal, hogy állást kell foglalni a III. rendű alperes felróhatósága kérdésében, és abban is, hogy polgári jogi szempontból a II. rendű alperes a III. rendű alperes teljesítési segédjének (Ptk. 315. §) minősül-e.

[41] A Fővárosi Ítéltábla mindezek mellett utal Pf.20.642/2020/7. számú ítéletre, melyben az I. rendű alperes jelen per alperesével azonos, s jogi álláspontja is azonos annyiban, hogy a hatósági bizonyítvány és a felperesi kár között nem áll fenn okozati összefüggés, az adásvételi szerződés megkötésének nem feltétele az azt megelőző eredetiségvizsgálat, másrészt a szerződésből nem tűnik ki, hogy azt a vizsgálat eredményére tekintettel, tehát a hatósági bizonyítvány ismeretében kötötték meg. Hasonlóképpen az eredetiségvizsgálattól független adásvételi szerződés okán utasította el a jelen perbeli alperessel szembeni keresetet a Fővárosi Ítéltábla Pf.20.897/2020/7. számú ítéletével, mely a régi Ptk. rendelkezései alapján is arra a megállapításra jutott, hogy a Ket. 38/C. § (1) bekezdése alapján az alperes magatartása nem volt jogellenes, ezáltal felróható sem.

[42] A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül eljárva a 383. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta.

[43] Tekintettel arra, hogy az alperesi fellebbezés nyomán az alperes 100%-ban pernyertes, a Pp. 81. § (1) és (5) bekezdése, a 83. § (1) bekezdése alapján a felperes viseli az alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült költségét, mely a jogi képviselő 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése szerinti díjából áll.

[44] A peres eljárás 62. § (1) bekezdés g) pontja szerint tárgyi illetékmentes, a felperes megfizette a fizetési meghagyásos eljárás díját 21.795 forint összegben, majd további 21.795 forint illetéket előlegezett 2020. május 25. napján, a pervesztessége okán ezen eljárási költségeket viselni köteles (Itv. 42. § (1) bekezdés a) pont és (2) bekezdés, 2009. évi L. törvény – Fmhtv. – 42. § (1) és (4) bekezdése, 43. § (1)-(4) bekezdései).

[45] Az alperes illetékmentessége – Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont – miatt a fellebbezési illetéket nem előlegezte, így azt utóbb a felperes köteles az államnak megfizetni (Itv. 46. § (1) bekezdés).

Budapest, 2021. október 21.

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Karaszi Margarita s.k.
előadó bíró

Dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró